
KONTUZIJA – NATUČENJE

Natučenje je mehanička ozljeda koja nije uzrokovala oštećenja kože niti sluznice, nego se oštećenje nalazi ispod kože. Zna se pojaviti i hematoma – modrica. Javlja se u dva oblika:

- lakši: potres tkiva ili organa – nema strukturnih oštećenja
- teži: uzrokuje oštećenja potkožja, mišića ili rijetko organa

---

Dolazak u **ODJEL HITNE MEDICINE** je potreban kako bi se isključile teže ozljede unutarnjih organa ili prijelomi kostiju.

Zbog toga je ponekad potrebno snimanje ozlijeđenog dijela tijela RTG-om.

Liječenje natučenja se sastoji od sljedećeg:

- mirovanje
  - ledeni oblozi (10-20 min, 3-4 x dnevno)
  - elevacija – uzdignuti položaj ozlijeđenog dijela tijela
  - elastični zavoj, po potrebi
  - analgetika – lijekova protiv bolova, po potrebi: Lupocet, Ibuprofen, Voltaren i sl. (nikad na prazan želudac)
-

U slučaju da:

- ozlijeđeni dio tijela počne jako oticati ili izgubite osjet u istom
- da se pojača bol ili se ponovno javi
- da se pojave omaglice, slabost ili nešto slično
- da Vam se zdravstveno stanje pogorša

u sljedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan, hitnu medicinsku pomoć.

UDARAC U GLAVU

Udarac u glavu je česta ozljeda koja uglavnom prolazi bez posljedica. Postoji mogućnost da je došlo i do težih ozljeda koje uključuju potres mozga, a ponekad i prijelom kostiju glave. Potres mozga je mehanička ozljeda glave koja nije uzrokovala trajno oštećenja mozga nego samo kratkotrajni poremećaj funkcije. Nema ozljeda kostiju glave.

Glavni simptomi su:

- kratkotrajna nesvijest – neposredno nakon ozljede
  - amnezija – gubitak pamćenja
  - povraćanje, mučnina, glavobolja, vrtoglavica i slabost
-

Dolazak na **ODJEL HITNE MEDICINE** je potreban kako bi se isključile teže ozljede ili prijelomi kostiju.

Zbog toga je potrebno snimanje kostiju glave RTG-om.

Nakon udarca u glavu potrebno je:

- mirovanje
- observacija – promatranje ozlijeđenog, kako bi se na vrijeme mogle uočiti komplikacije nakon ozljede

U slučaju da se radi o lakšoj ozljedi, udarcu tj. natučenju, ozlijeđeni pacijent će biti otpušten kući ukoliko ima pratnju koja se može brinuti o njemu.

Potrebno je provjeravati stanje pacijenta svakih 2-3 h, a tijekom noći ga buditi.

U slučaju da:

- se pojavi jako povraćanje
- se pojača glavobolja ili se ponovno javi
- se pojave omaglice ili slabost ili nesvjestica
- nastupi promijena ponašanja, pospanost ili jaki umor
- se zdravstveno stanje pogorša

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

UGANUĆE – DISTORZIJA

Uganuće je ozljeda zgloba zbog pretjeranog pokreta u zglobu. Uzrokuje istegnuće i oštećenje ligamenata i zglobne čahure. Zbog javlja bol i otečenost pogođenog zgloba, a ponekad i hematoma-modrica.

Dolazak u **ODJEL HITNE MEDICINE** je potreban kako bi se isključili teže ozljede ili prijelomi kostiju. Zbog toga je ponekad potrebno snimanje ozlijeđenog dijela tijela RTG-om.

Liječenje uganuća se sastoji od slijedećeg:

- mirovanje
  - elastični zavoj ili gips longeta, po potrebi
  - ledeni oblozi (10-20 min, 3-4 x dnevno), ako nemate longetu
  - elevacija – uzdignuti položaj ozlijeđenog dijela tijela
  - analgetika – lijekova protiv bolova, po potrebi: Lupocet, Ibuprofen, Voltaren i sl. (nikad na prazan želudac)
-

U slučaju da:

- ozlijeđeni dio tijela počne jako oticati, promijeni boju ili izgubite osjet
- se pojača bol ili se ponovno javi

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

Nakon sedam (7) dana je potrebno doći na kontrolu kirurga ili ortopeda s uputnicom za rtg.

Briga za gips i/ili longetu

Potrebno je:

- održavati gips/longetu čistim i suhim
- ne opterećivati gips/longetu da ne bi došlo do pucanja ili rastezanja longete

---

OTVORENA OZLJEDA – RANA

Ranom nazivamo mehaničku ozljedu kod koje je oštećena koža ili sluznica. U pravilu je potrebno liječničko zbrinjavanje zbog dva glavna razloga:

1. – krvarenje iz rane
  2. – zagađenost rane ili opasnost od naknadnog zagađenja
-

Liječenje treba započeti odmah po ozljeđivanju i to:

- skidanjem odjeće s ozlijeđenog dijela tijela
- ispiranjem čistom tekućom vodom
- previjanjem rane čistim gazom – kompresivnim zavojem ako krvari
- imobilizacijom
- odlazak liječniku tijekom prvih 8 sati od ozljeđivanja

Liječnik će po potrebi ranu zatvoriti: - šivanjem
  - Steristrip trakicama

U slučaju da je rana nastala ugrizom čovjeka ili životinje rana se ne smije zatvoriti zbog nastalog zagađenja.

Po odlasku s ODJELA HITNE MEDICINE potrebno je provjeriti kada ste se zadnji puta cjepili protiv Tetanusa, te po potrebi isto ponoviti. U slučaju da je potrebno uzimati antibiotike obratite se Vašem liječniku opće medicine da Vam prepíše recept.

Dva (2) dana nakon obrade rane potrebno je posjetiti liječnika opće medicine koji će Vam previti ranu. Nakon sedam (7) dana Vaš liječnik Vam može ukloniti šavove odnosno trakice.

Kod kuće je potrebno da prevoj održite suhim i čistim, te da ozlijeđeni dio tijela bude na povišenom i što više miruje kako bi se izbjeglo oticanje i pospješilo zaraštanje rane. Ako se pojavi bol, uzmite analgetik – lijek protiv bolova: Lupocet, Ibuprofen, Voltaren i sl. (Nikada na prazan želudac)

U slučaju da:

- rana jako prokrvari
- ili osjetite jaku bol u okolini rane

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

PRIJELOM

Prijelom je ozljeda koja izaziva prekid kontinuiteta kosti. Nastaje djelovanjem jake vanjske sile, ali ponekad može nastati zbog povećane lomljivosti kostiju. Rentgenskim snimanjem se utvrđuje prijelom i njegove osobine te mogućnost liječenja.

Liječenje

- u slučaju da se ulomci slomljene kosti nisu pomaknuli
- gips longeta
  - u slučaju da su se ulomci slomljene kosti pomaknuli, ali se mogu staviti u normalni položaj bez operacije
- repozicija- namještanje ulomaka
- gips logeta
  - u slučaju da liječenja zahtijeva operaciju tada je potreban i ostanak u bolnici
-

Liječenje prijeloma se kod kuće može nastaviti sa sljedećim:

- mirovanje
  - elevacija – uzdignuti položaj ozlijeđenog dijela tijela
  - analgetika – lijekova protiv bolova, po potrebi: Lupocet, Ibuprofen, Voltaren i sl. (nikad na prazan želudac)
-

U slučaju da:

- ozlijeđeni dio tijela počne jako oticati, promijeni boju ili izgubite osjet
- se pojača bol ili se ponovno javi

u sljedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć. Nakon sedam (7) dana je potrebno doći na kontrolu kirurga s uputnicom za rtg.

Briga za gips i/ili longetu

Potrebno je:

- održavati gips/longetu čistim i suhim
- ne opterećivati gips/longetu da ne bi došlo do pucanja ili rastezanja longete

---

BOL U PRSIMA

Bol koja se javlja u prsima u mirovanju ili naporu može biti uzrokovana različitim poremećajima u tijelu od reume, prehlade do upale pluća i bolesnog srca. Najčešći razlog za odlazak liječniku je strah od srčanog infarkta.

Liječnici na ODJELU HITNE MEDICINE će učiniti slijedeće, ovisno o znakovima bolesti koji su prisutni kod pacijenta:

- pregled
- snimka EKG-a, pokazuje način rada srca i eventualne promjene
- uzimanje krvi za potrebne pretrage

Ukoliko niti jedan od navedenih nalaza ne potvrdi da se radi o srčanom oštećenju s velikom sigurnošću se može reći da trenutno nema razloga za ostanak u bolnici.

Kod kuće bi trebali:

- biti bez fizičkih napora
- biti bez psihičkog stresa
- uzimati Andol 100 jednom dnevno - lijek za prevenciju
- uzimati lijek protiv bolova

Uz konzultaciju sa svojim liječnikom opće medicine, ukoliko procjeni da je potrebno, trebate obaviti kontrolu liječnika specijaliste ovisno o poremećaju o kojem se radi.

U slučaju da:

- se bol ponovno javi i ne smanjuje se na tablete
- pojave se novi znakovi bolesti
- osjećate se jako loše ili se bilo što pogorša
- dođe do pogoršanja

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

GASTROENTERITIS

Gastroenteritisom nazivamo sve zarazne bolesti i poremećaje probave, koji se očituju:

- bolovima u truhu
- mučninom i povraćanjem
- proljevom

Najčešće ne postoji trajno oštećenje nego dolazi do ozdravljenja. U pravilu prolazi za nekoliko sati ili par dana.

Uzročnici ulaze kroz usta vodom, hranom ili prljavim rukama, a uglavnom se izlučuju izmetom.

Liječnici na ODJELU HITNE MEDICINE će pokušati utvrditi uzrok i težinu bolesti:

- pregledom
- laboratorijskim pretragama
- po potrebi rentgenskom snimkom trbuha
- po potrebi konzultacijom sa specijalistima

Liječenje na ODJELU HITNE MEDICINE:

- infuzija za nadoknadu izbuđljene tekućine i soli
  - antimikrobna terapija samo u određenim slučajevima
-

Ukoliko ne postoji razlog za ostanak u bolnici nastavak liječenja se provodi kod kuće:

- nadoknada tekućine: blago zašecereni čaj, razrijeđeni negazirani sokovi, kod male djece i mlijeko ako ga podnose
  - lako probavljiva dijetalna prehrana:
    - prvih dana suhi dvopek, kasnije riža na vodi
    - postepeno uvoditi kuhanu hranu i izbjegavati masnoće i hranu koja nadima
-

U slučaju da:

- povraćate više od jednom po povratku kući
- se nastave jaki proljevi ili se pojavi krv u stolici
- se pojave izrazitiji bolovi u truhu

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

HIPERTENZIJA – VISOKI TLAK

Povišenim krvnim tlakom nazivamo vrijednosti iznad 140-160/80-95 mmHg. Dijagnoza povišenog krvnog tlaka se postavlja tek kada se u tri različita mjerenja ustanove povišene vrijednosti.

Znakovi povišenog krvnog tlaka su glavobolja, slabost, crvenilo, ponekad mučnina i povraćanje, bolovi u prsima, i sl.

Liječenje hipertenzije na ODJELU HITNE MEDICINE:

- antihipertenzivi – lijekovi koji snižavaju krvni tlak
- anksiolitici – lijekovi koji smanjuju psihički stres

Uz liječenje se započinje i s utvrđivanjem ozbiljnosti bolesti.

Kod kuće treba:

- nastaviti s liječenjem ako je propisano
- ne izlagati se pretjeranim fizičkim i psihičkim naporima
- paziti na prehranu
- smanjiti prekomjernu težinu
- prestati pušiti

Potrebne su redovite kontrole liječnika opće medicine da bi se utvrdilo da li stvarno riječ o povišenom krvnom tlaku.

Ako se potvrdi, potrebna je i kontrola interniste sa slijedećim nalazima:

- EKG, RTG
- KKS, urea, kalij, GUK, lipidogram,
- pregled očne pozadine

U slučaju pogoršanja u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

INFEKCIJE KOŽE I POTKOŽJA

Infekcija nastaju ulaskom bakterija u kožu i potkožje gdje izazivaju najčešće gnojne upale. Koža kod infekcije je bolna, crvena, topla i otečena. Važno je znati da ukoliko se ne liječe mogu izazvati komplikacije koju ponekad ugrožavaju pogođeni ekstremitet, udaljene organe, pa čak i život.

Liječenje se sastoji od:

- incizije i čišćenja gnojnog sadržaja – ako je potrebno
  - antibiotici
  - mirovanje ili imobilizacija, po potrebi
-

Kod kuće je potrebno:

- nastaviti s antibioticima
  - prevoj držati suhim i čistim
  - pogođeni dio tijela na povišenom i što više mirovati kako bi se izbjeglo oticanje i pospješilo liječenje
  - kod pojave bolova, uzmite analgetik – lijek protiv bolova: Lupocet, Ibuprofen, Voltaren i sl. (Nikada na prazan želudac)
  - svakodnevno ići na previjanje svome liječniku
-

Ukoliko se pojave novi problemi obratite se Vašem liječniku opće medicine ili se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

STRANO TIJELO NA OKU

Ozljede oka najčešće nastaju pri poslovima kod kojih se stvaraju čestice prašine. Ozljeda nastaje kada se takva sitna strana tijela zabiju u rožnicu – dio oka ispred zjenice, ili u sluznicu kapka. Budući su jako sitna, ne mogu probiti rožnicu, ali ako se ne odstrane mogu izazvati upalu oka.

Liječenje u ODJELU HITNE MEDICINE:

- uklanjanje stranog tijela iz oka
- antibiotske kapi i mast
- prevoj oka

Nakon prestanka djelovanja anestetika - oko 1 sat – ponovno će se javiti osjećaj smetnje stranog tijela, a potječe od ozljede koju je strano tijelo napravilo.

Kod kuće treba nastaviti s terapijom:

- mirovanje
- analgetik – lijek protiv bolova: Lupocet, Ibuprofen, Voltaren i sl.
- antibiotske kapi 3 puta dnevno: Sulfasol ili Tobrex
- antibiotska mast 3 puta dnevno: Chloramphenicol ili Tobrex

Kontrola oftalmologa u slučaju pogoršanja.

BUBREŽNI KAMENCI

Oko 1% stanovništva boluje od bubrežnih kamenaca, 2-4 puta češće muškarci. Bol se javlja kada se kamenac pokrene iz bubrega i krene prema mokraćnom mjehuru.

Očituje se jakim bolovima u slabini koji se sele prema zdjelici i preponi. Često se uz bubrežne kamence može javiti i upala mokraćnih putova.

Mogu se, ali ne moraju dokazati rentgenom i ultrazvukom, kao i pretragom mokraće.

Liječenje akutnog napada boli u ODJELU HITNE MEDICINE:

- analgetici – lijekovi protiv bolova
  - spazmolitici – lijekovi koji olakšavaju prolazak kamena do mjehura i kasnije izmokravanje
  - infuzija tekućine – takođe pomaže u izbacivanju kamena, ali i kao prevencija ponovnog stvaranja
  - sedativi – lijekovi za smirenje koji djeluju opuštajući mišiće
-

Kod kuće treba nastaviti s terapijom:

- analgetici : Voltaren, Analgin
  - spazmolitici : Spasmex, Buscol
  - piti puno tekućine
  - kretanje pospješuje i ubrzava izbacivanje kamena
  - antibiotici – ako ih je prepisao liječnik zbog upale mokraćnog sustava
-

U slučaju da:

- se bol pojača ili se ponovno javi i ne smanjuje se na tablete
- prestanete mokriti
- pojavi se visoka temperatura, zimica ili tresavica

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

Potrebna je obavezna kontrola **UROLOGA**, za koju treba donijeti i uputnicu za ultrazvuk.

ASTMA

Astma je bolest do koje dolazi zbog pretjerano povećane osjetljivosti dišnih puteva, koja se očituje općim suženjem istih. Stanje bolesti se mijenja i otežano disanje dolazi u napadima. Promjena težine bolesti može biti uzrokovana utjecajem okoline, lijekovima, psihičkim stresom ili ponekad bez jasno vidljivih uzroka.

Liječenje na ODJELU HITNE MEDICINE:

- inhalacija – udisanje lijekova koji olakšavaju disanje
  - ukoliko je potrebno kisik
  - ukoliko je potrebno injekcija lijekova koji olakšavaju disanje i sprječavaju nove napade
-

Kod kuće liječenje treba nastaviti:

- sprejevima – pumpicama s lijekovima koje je prepisao pulmolog
  - lijekovima u tabletama
  - općim mjerama: izbjegavati okolnosti koje uzrokuju napad astme
    - razni alergeni: prašina, dlake, perje
    - fizički rad
    - psihički stres
-

U slučaju da:

- se ponovno javi napad otežanog disanja koji ne prestaje na inhalacije
  - vam se pogorša opće zdravstveno stanje
- u sljedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.

BILIJARNE KOLIKE – ŽUČNI KAMENCI

Žuč se kod probave normalno izlučuje iz jetre i žučnog mjehura. Zbog modernog načina prehrane, a i nekih nasljednih faktora, može doći do stvaranja kamenaca u žučnom mjehuru. Ponekad se uz kamence može javiti i upala. Bilijarna kolika je naziv za bol koja se javlja kada žučni kamenci smetaju tijekom normalnog izlučivanja žuči.

Liječenje žučnih kamenaca:

- jedino efikasno i trajno liječenje je kirurško odstranjenje žučnih kamenaca

Ukoliko niste kandidat za hitnu operaciju na ODJELU HITNE MEDICINE će vam se pokušati pomoći slijedećim:

- analgetici – lijekovi protiv bolova
  - infuzija tekućine – nadoknada zbog eventualnog gubitka ili smanjenog unosa
-

Kod kuće treba nastaviti s terapijom:

- analgetici : Voltaren, Analgin, Spasmex, Buscol
- antibiotici – ako se pojavila i upala žučnog mjehura
- dijeta: čaj i dvopek – dok traju bolovi
- žučna dijeta, po prestanku bolova:

DOZVOLJENO

- nemasne juhe
- nemasno meso: teletina, perad, zec, riba
- nemasno mlijeko, svježi sir
- krumpir, špinat, mrkva, rajčice, tikvice i sl.

ZABRANJENO

- masna jela, jaja, pohano
  - jela s kvascem
  - povrće i voće koje obiluje celulozom (salata, kupus, blitva, ljuska od jabuke...)
  - salame, konzerve, umaci
-

U slučaju da:

- se bol pojača ili se ponovno javi i ne smanjuje se na tablete
- primjetite žutu boju kože ili očiju
- dođe do pogoršanja

u slijedećih nekoliko sati, odmah se vratite na ODJEL HITNE MEDICINE.

Inače kontaktirajte svog liječnika ili ako je nedostupan hitnu medicinsku pomoć.